

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI

FİLİZ KİTABEVİ
İSTANBUL
2024

Ekim 2024

ISBN: 978-625-6134-35-5

BASKI CİLT

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Matbaacı Sertifika Numarası: 77398

YAYINLAYAN

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Cemal Yener Tosyalı Cad. No: 57/A (113)
VefaFatih/İSTANBUL
Tel: (212) 527 0 718
(850)441 0 359
Faks: (212) 519 20 71

www.filizkitabevi.com
bilgi@filizkitabevi.com

Yayıncı Sertifika Numarası: 77398

Copyright© Bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Her hakkı saklıdır. Hiçbir bölümü ve paragrafı kısmen veya tamamen ya da özet halinde, fotokopi, faksimile veya başka herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, dağıtılamaz. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz. Normal ve kanunî iktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

İÇİNDEKİLER

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI	1
BAŞLANGIÇ	2
BİRİNCİ KISIM	
GENEL ESASLAR	4
İKİNCİ KISIM	7
TEMEL HAKLAR VE ÖDEVLER	7
BİRİNCİ BÖLÜM	
Genel Hükümler	7
İKİNCİ BÖLÜM	
Kişinin Hakları ve Ödevleri.....	9
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler	25
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	
Siyasi Haklar Ve Ödevler	37
ÜÇÜNCÜ KISIM	
CUMHURİYETİN TEMEL ORGANLARI	45
BİRİNCİ BÖLÜM	
Yasama.....	45
İKİNCİ BÖLÜM	
Yürütme	61
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
Yargı	88
DÖRDÜNCÜ KISIM	
MALİ VE EKONOMİK HÜKÜMLER	109
BİRİNCİ BÖLÜM	
Mali Hükümler	109
İKİNCİ BÖLÜM	
Ekonomik Hükümler	112

IV

BEŞİNCİ KISIM	
ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER	116
ALTINCI KISIM	
GEÇİCİ HÜKÜMLER	117
YEDİNCİ KISIM	
SON HÜKÜMLER	135
18/10/1982 TARİHLİ VE 2709 SAYILI KANUNA İŞLENEMEYEN HÜKÜMLER	140
2709 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN VEYA ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARININ YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTERİR TABLO	143
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU KANUNU	149
BİRİNCİ BÖLÜM	
Amaç, Kapsam ve Tanımlar	149
İKİNCİ BÖLÜM	
Ayrımcılıkla Mücadele Eşitlik İlkesi ve Ayrımcılık Yasağı	152
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
Kuruluş, Teşkilat Yapısı ve Görevler	156
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	
Personel Rejimi Personelle ve Özlük Haklarına İlişkin Hükümler	169
BEŞİNCİ BÖLÜM	
Başvurular ve İnceleme Usulleri	173
ALTINCI BÖLÜM	
Çeşitli ve Son Hükümler	179
6701 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN VEYA ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARININ YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTERİR TABLO	188

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASASI^{1 2 3 4}

Kanun Numarası : 2709

Kabul Tarihi : 18/10/1982

Yayımlandığı Resmî Gazete: Tarih : 9/11/1982

Sayı : 17863 (Mükerrer)

Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 22 Sayfa : 3

-
- ¹ *Bu Anayasa, Kurucu Meclis tarafından 18/10/1982'de halkoylamasına sunulmak üzere kabul edilmiş ve 20/10/1982 tarihli ve 17844 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmış; 7/11/1982'de halkoylamasına sunulduktan sonra 9/11/1982 tarihli ve 17863 Mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yeniden yayımlanmıştır.*
 - ² *17/5/1987 tarihli ve 3361 sayılı Kanunla yapılan Anayasa değişiklikleri, 6/9/1987 tarihinde yapılan halkoylaması sonucu kabul edilmiş ve buna ilişkin 9/9/1987 tarihli ve 398 sayılı Yüksek Seçim Kurulu Kararı 12/9/1987 tarihli ve 19572 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.*
 - ³ *7/5/2010 tarihli ve 5982 sayılı Kanun ile yapılan Anayasa değişiklikleri 12/9/2010 tarihinde halkoylamasına sunulurak kabul edilmiş, buna ilişkin 22/9/2010 tarihli ve 846 sayılı Yüksek Seçim Kurulu Kararı 23/9/2010 tarihli ve 27708 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.*
 - ⁴ *21/1/2017 tarihli ve 6771 sayılı Kanun ile yapılan Anayasa değişiklikleri 16/4/2017 tarihinde halkoylamasına sunulurak kabul edilmiş, buna ilişkin 27/4/2017 tarihli ve 663 sayılı Yüksek Seçim Kurulu Kararı 27/4/2017 tarihli ve 30050 Mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.*

BAŞLANGIÇ⁵

Türk Vatanı ve Milletinin ebedi varlığını ve Yüce Türk Devletinin bölünmez bütünlüğünü belirleyen bu Anayasa, Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu, ölümsüz önder ve eşsiz kahraman Atatürk'ün belirlediği milliyetçilik anlayışı ve onun inkılap ve ilkeleri doğrultusunda;

Dünya milletleri ailesinin eşit haklara sahip şerefli bir üyesi olarak, Türkiye Cumhuriyetinin ebedi varlığı, refahı, maddi ve manevi mutluluğu ile çağdaş medeniyet düzeyine ulaşma azmi yönünde;

Millet iradesinin mutlak üstünlüğü, egemenliğin kayıtsız şartsız Türk Milletine ait olduğu ve bunu millet adına kullanmaya yetkili kılınan hiçbir kişi ve kuruluşun, bu Anayasada gösterilen hürriyetçi demokrasi ve bunun icaplarıyla belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkamayacağı;

Kuvvetler ayrımının, Devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyip, belli Devlet yetki ve görevlerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı medeni bir işbölümü ve işbirliği olduğu ve üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda bulunduğu; Hiçbir faaliyetin Türk milli menfaatlerinin, Türk varlığının, Devleti ve ülkesiyle bölünmezliği esasının, Türklüğün tarihi ve manevi değerlerinin, Atatürk milliyetçiliği, ilke ve inkılapları ve medeniyetçiliğinin karşısında korunma göremeyeceği ve laiklik ilkesinin

⁵ *Anayasanın Başlangıç metni 23/7/1995 tarihli ve 4121 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile değiştirilmiştir.*

gereği olarak kutsal din duygularının, Devlet işlerine ve politikaya kesinlikle karıştırılmayacağı; ⁶

Her Türk vatandaşının bu Anayasadaki temel hak ve hürriyetlerden eşitlik ve sosyal adalet gereklerince yararlanarak milli kültür, medeniyet ve hukuk düzeni içinde onurlu bir hayat sürdürme ve maddi ve manevi varlığını bu yönde geliştirme hak ve yetkisine doğuştan sahip olduğu;

Topluca Türk vatandaşlarının milli gurur ve iftiharlarında, milli sevinç ve kederlerde, milli varlığa karşı hak ve ödevlerde, nimet ve külfetlerde ve millet hayatının her türlü tecellisinde ortak olduğu, birbirinin hak ve hürriyetlerine kesin saygı, karşılıklı içten sevgi ve kardeşlik duygularıyla ve "Yurtta sulh, cihanda sulh" arzu ve inancı içinde, huzurlu bir hayat talebine hakları bulunduğu;

FİKİR, İNANÇ VE KARARIYLA anlaşılacak, sözüne ve ruhuna bu yönde saygı ve mutlak sadakatle yorumlanıp uygulanmak üzere.

TÜRK MİLLETİ TARAFINDAN, demokrasiye aşık Türk evlatlarının vatan ve millet sevgisine emanet ve tevdi olunur.

⁶ 3/10/2001 tarihli ve 4709 sayılı Kanununun 1 inci maddesiyle, bu fıkrada yer alan "Hiçbir düşünce ve mülahazanın" ibaresi "Hiçbir faaliyetin" şeklinde değiştirilmiştir.